

SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA ZA 2021.

<https://eiopa.europa.eu/>

eiopa

European Insurance and
Occupational Pensions Authority

Cover photo: © AdobeStock; pages 6 and 7: © EIOPA; all other pictures: © AdobeStock

PDF ISBN 978-92-9473-464-8 doi:10.2854/78094 EI-07-22-779-HR-N

Više informacija o Europskoj uniji dostupno je na internetu (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Ured za publikacije Europske unije, 2022

© EIOPA, 2022

Umnožavanje je dopušteno uz uvjet da se navede izvor.

PETRA HIELKEMA

UVODNA RIJEČ PREDSEDNICE

Veoma se veselim što imam priliku predstaviti vam ovu publikaciju o aktivnostima EIOPA-e u 2021.

Pandemija je tijekom 2021. ponovno imala važnu ulogu s obzirom na pojavu novih cjepiva, koja su bila dobrodošla, i novih varijanti, virusa koje pak nisu. S obzirom na to da su sektori osiguranja i strukovnog mirovinskog osiguranja relativno dobro prebrodili pandemiju, tijekom 2021. pozornost je bila usmjerena na poticanje oporavka i praćenje dugotrajnih učinaka krize, a posebice inflacije.

Zaštita potrošača prioritet je EIOPA-e, a u tom je pogledu EIOPA odgovorila na zabrinutosti u vezi s nekim proizvodima osiguranja povezanim s udjelima u investicijskim fondovima (engl. unit-linked insurance) s pomoću okvira kojim se razmatra ostvarivanje vrijednosti za uloženi novac. Za brojne štetiše proizvodi osiguranja povezani s udjelima u investicijskim fondovima mogu igrati važnu ulogu, a navedeni će okvir pomoći u osiguravanju razvoja, stavljanja na tržište i prodaje proizvoda imajući na umu potrebe potrošača, kao i toga da potrošači imaju pristup odgovarajućim savjetima i informacijama koje će im pomoći u donošenju utemeljenih odluka pri kupnji proizvoda.

EIOPA je upotrijebila svoje alate za koordinaciju s nacionalnim tijelima kako bi se pozabavila područjima gdje su nedostaci u poslovanju povezani s prekograničnim poslovanjem bili očiti. Postalo je jasno da će možda biti potrebno preispitati ovlasti dodijeljene EIOPA-i u tom području kako bi se smanjili štetni utjecaji na potrošače.

U području koje se odnosi na mirovine EIOPA je podržala stupanje na snagu Uredbe o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu (PEPP), a podnošenjem dvaju savjeta Europskoj komisiji u području mirovina – o prikazima i sustavima praćenja – poduzeti su dodatni koraci za rješavanje razlika u mirovinama.

Područja održivog financiranja i digitalizacije i dalje su dominirala dnevnim redom, i to ne samo za EIOPA-u već i za nacionalna tijela i sektore osiguranja i strukovnog mirovinskog osiguranja. U tim je područjima EIOPA i dalje bila usredotočena na pružanje potpore sektorima i nadzornoj zajednici u upravljanju prijelazom na zeleno i digitalno gospodarstvo.

Propisi primjereni svrsi temelj su na kojem se gradi učinkovit nadzor, a u tom je pogledu EIOPA općenito podržala prijedloge Europske komisije o reviziji direktive Solventnosti II te nastavlja podržavati postupak revizije.

Što se tiče budućnosti, neizvjesnost se nastavlja, posebice s obzirom na ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Rusije na Ukrajinu. EIOPA stoji uz sve europske institucije kad je riječ o solidarnosti s ukrajinskim narodom. Iako je izravan učinak invazije na sektore osiguranja i strukovnog mirovinskog osiguranja nizak, EIOPA će nastaviti pomno pratiti situaciju u pogledu učinaka na stabilnost sektora osiguranja i mirovina u Europi. EIOPA će također pažljivo pratiti učinke brzog povećanja troškova života.

Kako bi ispunila svoje ambiciozne ciljeve, EIOPA-i je potrebno kvalificirano i prilagodljivo osoblje, a ja se veselim tome što ću imati ulogu u poticanju raznolike i uključive organizacije koja svim članovima osoblja omogućava da ostvare svoj pun potencijal. Na taj način moći ćemo kao organizacija nastaviti pružati potporu sektoru u prilagodbi budućim izazovima.

Što se mene tiče, kad sam preuzela dužnost predsjednice u rujnu 2021., dočekalo me predano, stručno i entuzijastično osoblje koje mi je uvelike olakšalo prve dane. Iznimno cijenim i podršku svojih kolega iz Odbora i naših sestrinskih europskih nadzornih tijela i radujem se budućnosti punoj kvalitetne suradnje i zajedničkog uspjeha.

Posebno se zahvaljujem Gabrielu Bernardinu čiji je mandat predsjednika istekao 28. veljače 2021. Tijekom svojeg mandata postavio je EIOPA-u u središte nadzora osiguranja i mirovina u Europi te radujem se tome što ću se nastaviti njegov rad i nadograditi njegova postignuća. Također posebno zahvaljujem Peteru Braumülleru na tome što je objeručke prihvatio svoju ulogu potpredsjednika i vodio organizaciju nakon Gabrielova odlaska.

Osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje i dalje imaju ključnu ulogu u životima svih građana u Europi, a EIOPA će ispuniti svoju ulogu u poticanju uspješnih sektora koji pružaju potporu građanima i društvu.

FAUSTO PARENTE

UVODNA RIJEČ IZVRŠNOG DIREKTORA

Godinu 2021. ponovno je obilježila neizvjesnost. Godinu smo započeli radeći od kuće. Pandemija je nastavila utjecati na naše strateške ciljeve, a mi smo se nastavili fokusirati na njezin utjecaj na sektore osiguranja i mirovina, i to s ciljem očuvanja stabilnosti i poticanja gospodarskog oporavka.

EIOPA je uspjela ostvariti svoj program rada za tu godinu te je premašila ciljeve za većinu ključnih pokazatelja uspješnosti.

Nastavili smo sa svojom strategijom povećavanja učinkovitosti koja se temelji na četirima komponentama:

- › planiranju resursa i određivanju prioriteta
- › podatkovnoj i informacijskoj strategiji i digitalnim rješenjima
- › pregledu poslovnih procesa, optimizaciji usluga, kapitalizaciji zajedničkih usluga i integriranom upravljanju talentima.

EIOPA je rasla kao organizacija te je primila nove članove osoblja, čime je njihov ukupan broj (uključujući upućene nacionalne stručnjake) na kraju 2021. porastao na 193, a na kraju prethodne godine iznosio je 185. Osim toga, došlo je do dodatnog povećanja postotka osoblja koje se bavi osnovnom djelatnosti.

Tijekom cijele godine Nadzorno se tijelo na djelotvoran i odgovoran način koristilo resursima. Operativni proračun u 2019. iznosio je 32,9 milijuna eura, a tijekom godine stopa izvršenja proračuna za preuzete obveze iznosila je 99,44 % i 81,18 % za izvršena plaćanja.

EIOPA je predana poboljšavanju svoje ekološke učinkovitosti i smanjivanju učinka svojih aktivnosti na okoliš. Tijekom 2021. radili smo na provedbi sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja EU-a (EMAS). Izjava o upravljanju okolišem uključena je u ovo izvješće.

Budući da se situacija povezana s bolesti COVID-19 nastavila, osoblje je i dalje veći dio godine radilo od kuće. To je bilo moguće zahvaljujući rješenjima informacijske tehnologije i resursima koji su osigurani osoblju. Unatoč tome, nastavili smo prilagođavati svoj radni prostor hibridnom radnom okruženju i ulagati u tehnologiju kako bismo omogućili nesmetan rad dok smo pozivali kolege da se vrate na svoje mjesto rada, u početku kao dobrovoljci. Zdravlje i sigurnost kolega bili su nam prioritet, a ograničavanje socijalnih kontakata ostalo je na snazisve do sredine 2022.

Pristup koji uključuje rad od kuće odražavao je kontinuirani učinak epidemije, kao i općenitu normalizaciju hibridnog rada. Dok se rizik od pandemije smanjivao, nastavili smo primati osoblje natrag u ured određeni broj dana u tjednu. Isto tako shvaćamo da ćemo, kako bismo ostali atraktivni kao poslodavci i bili u mogućnosti osigurati kvalificirano osoblje koje nam je potrebno za postizanje naših ciljeva, morati obratiti veliku pozornost na radne uvjete, posebno u vezi s rješenjima za hibridni rad.

Kao i prethodnih godina, puno smo postigli zahvaljujući bliskoj suradnji s kolegama iz nacionalnih nadležnih tijela i konstruktivnim odnosima s članovima našeg Upravnog odbora i Odbora nadzornika.

Kako bismo svoj rad gradili na utemeljenim odlukama, nastavili smo tražiti i prikupljati doprinose raznih dionika, i to posebice u okviru svojih interesnih skupina, kao i savjetovanja i događanja.

Ovom prilikom želio bih se osobno zahvaliti našem bivšem predsjedniku Gabrielu Bernardinu koji je vodio organizaciju 10 godina, kao i Peteru Braumülleru koji je pružao potporu organizaciji u svojstvu potpredsjednika u prijelaznom razdoblju prije nego što je Petra Hielkema preuzela svoju dužnost.

Također bih želio zahvaliti osoblju, članovima našeg Odbora nadzornika i svojim kolegama iz drugih europskih nadzornih tijela i agencija EU-a na njihovu marljivom radu, predanosti i uspješnoj suradnji. Zajedničkim naporima možemo nastaviti unaprjeđivati ljudske živote, poduzeća i gospodarstva u cijeloj Europi.

SAŽETAK

EIOPA je tijekom 2021. odigrala ključnu ulogu u nadzoru osiguranja i mirovina u Europi, blisko surađujući s nacionalnim nadzornim tijelima, europskim institucijama i drugim dionicima s ciljem ostvarenja svojih strateških ciljeva utvrđenih u njezinu godišnjem programu rada.

I u 2021. nastavio se utjecaj pandemije bolesti COVID-19, što se odrazilo na temeljne poslovne aktivnosti EIOPA-e i na uvedene organizacijske mjere za osoblje, posjetitelje i članove Odbora EIOPA-e. Tijekom 2021. EIOPA je dostavila zahtjevan godišnji program rada koji je uključivao poslove kojima je tijekom 2020. smanjen prioritet zbog utjecaja bolesti COVID-19 na njezin rad.

U rujnu 2021. Petra Hielkema postala je predsjednica EIOPA-e s petogodišnjim mandatom.

NAPREDAK U POGLEDU NADZORA POSLOVANJA I PROPISA

Uredbom o osnivanju propisano je da je EIOPA u skladu sa svojim nadležnostima dužna preuzeti vodeću ulogu u promicanju transparentnosti, jednostavnosti i pravednosti na cijelom unutarnjem tržištu. Za to je presudna izgradnja čvrstog regulatornog okvira. U tom je kontekstu EIOPA zajedno s drugim europskim nadzornim tijelima razvila tehničke standarde kojima se:

nastoji boriti protiv manipulativnog zelenog marketinga financijskih proizvoda definiranjem, u skladu s Uredbom o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga i Uredbom o taksonomiji, načina na koji financijski subjekti objavljuju utjecaj svojih odluka o ulaganju na čimbenike održivosti i načina na koji se informacije o održivosti objavljuju krajnjim ulagateljima u informacijama o proizvodu.

nastoji učiniti dokument s ključnim informacijama o PRIIP-ovima zanimljivijim i pristupačnijim za male ulagatelje uz ciljana poboljšanja u svrhu rješavanja brojnih ključnih regulatornih pitanja koja su utvrđena u vezi sa sadržajem dokumenta s ključnim informacijama.

Osim toga, EIOPA je tijekom godine pojačano radila na provedbi nadzora poslovanja koristeći se intervencijskim ovlastima EIOPA-e u pogledu proizvoda i nizom nadzornih alata – što uključuje nastavak rada na praćenju potrošačkih trendova i tržišta, a posebno novonastalih trendova, kao i aktivan angažman i posjete nacionalnim nadležnim tijelima i trećim zemljama. Tijekom 2021. EIOPA je također provela savjetovanje o okviru za rješavanje rizika u vezi s ostvarivanjem vrijednosti za uloženi novac na europskom tržištu proizvoda osiguranja povezanih s udjelima u investicijskim fondovima i objavila svoje rezultate.

EIOPA je nastavila raditi na prekograničnim slučajevima s mogućim štetnim utjecajem za potrošače uspostavom platformi za prekograničnu suradnju i upotrebom svojih dostupnih alata za koordinaciju odgovarajućih nadzornih radnji nacionalnih nadležnih tijela. EIOPA je sredinom 2021. izdala pojedinačnu preporuku nacionalnom nadležnom tijelu za poduzimanje nadzornih radnji protiv poduzeća s prekograničnim poslovanjem u nekoliko država članica. U drugoj polovici 2021. EIOPA je zaključila da je došlo do nepoštovanja ove preporuke. Ovaj slučaj, među ostalim, označava sve veću važnost rizika da bi prekogranično poslovanje moglo postati problem za potrošače ako nadzor matične zemlje / zemlje domaćina nije učinkovit i pravilno koordiniran. On također ističe ograničenja EIOPA-inih alata u tom pogledu. Naposljetku, EIOPA je primila i svoj prvi zahtjev za pokretanje istrage o konkretnim zabrinutostima povezanim s nadzorom grupe u određenoj državi članici. Ta je istraga još u tijeku.

USMJERAVANJE KONVERGENCIJE PREMA POSTIZANJU VISOKOKVALITETNOG BONITETNOG NADZORA

Uspostava zajedničkog europskog pristupa nadzoru u samom je središtu EIOPA-ina rada. EIOPA je tijekom 2021. objavila kriterije neovisnosti nadzornih tijela koji su ključni za legitimnost i vjerodostojnost nadzornog procesa. EIOPA je objavila nekoliko alata koji se bave konvergencijom nadzora u područjima kao što su upotreba tehnika smanjenja rizika, nadzorne prakse i očekivanja u slučaju krše-

nja potrebnog solventnog kapitala ili ORSA-e u kontekstu bolesti COVID-19. EIOPA je nastavila objavljivati niz izvješća koja se odnose na različite aspekte direktive o Solventnosti II te je predložila izmjene i dopune izvještajnih zahtjeva u pogledu nadzornih dokumenata i dokumenata za javnu objavu. Osim toga, tijekom 2021. EIOPA je objavila izvješće o EIOPA-inu prijedlogu za provedbu prelaska s IBOR-a te je nastojala povećati stabilnost i pouzdanost financijskih referentnih vrijednosti.

EIOPA i dalje ima ključnu međunarodnu ulogu u kontekstu Međunarodnog udruženja osiguravateljskih nadzornih tijela (IAIS) i održava redovite kontakte i dijaloge s ključnim jurisdikcijama trećih zemalja.

Što se tiče mirovina, EIOPA je izdala mišljenja o upravljanju rizikom u pogledu mirovina s utvrđenim doprinosima i o troškovima i naknadama institucija za strukovno mirovinsko osiguranje te je pružala savjete Komisiji EU-a o uslugama praćenja mirovina i prikazima.

Tijekom 2021. EIOPA je nastavila s programom BI 2.0 s pomoću kojeg se Nadzorno tijelo transformira u digitalnu organizaciju usmjerenu na korisnike i temeljenu na podacima, u svojoj ulozi regulatora i posrednika, uz pružanje nacionalnim nadležnim tijelima relevantnih analiza podataka i izvješća o podacima. EIOPA je nastavila poboljšavati svoj okvir za poslovnu inteligenciju i analizu podataka, a koristila se i prednostima novih tehnoloških dostignuća i prilika koje ona nude, čime su se razmjenjivala znanja i iskustva između EIOPA-e i nacionalnih nadležnih tijela.

Naposljetku, cilj EIOPA-e da osigura visoku, učinkovitu i dosljednu razinu nadzora u cijeloj Europi, čime se jamči slična razina zaštite ugovaratelja osiguranja i korisnika osiguranja u svim jurisdikcijama, ostvaren je obogaćivanjem njezina nadzornog priručnika i pružanjem obuke za nadzornike. Osim toga, EIOPA je provela jedno istraživačko ocjenjivanje za eksternalizaciju i jedno daljnje istraživačko ocjenjivanje za ključne funkcije.

EIOPA je nastavila raditi s nacionalnim nadzornicima na promicanju jednakih uvjeta sudjelovanjem u kolegijima nadzornika, izravnim nadzorima, platformama za suradnju i bilateralnim angažmanima, kao i pružanjem tehničke pomoći, obuka i preporuka. EIOPA je izradila komparativne studije o upotrebi internih modela koji su usmjereni na prioritarna područja u vezi s internim modelima, uključujući javna izvješća.

JAČANJE FINACIJSKE STABILNOSTI SEKTORA OSIGURANJA I SEKTORA STRUKOVNOG MIROVINSKOG OSIGURANJA

EIOPA je nastavila raditi na utvrđivanju trendova, potencijalnih rizika i ranjivosti koji bi mogli negativno utjecati na mirovinski sektor i sektor osiguranja u Europi. U okviru tog rada EIOPA je tijekom godine objavljivala statističke podatke o osiguranju i strukovnom mirovinskom osiguranju, uključujući prikaz rizika na tromjesečnoj osnovi i izvješće o financijskoj stabilnosti dvaput godišnje. Osim toga, EIOPA je razvila Europski okvir za procjenu sistemskog rizika kako bi Nadzornom tijelu i njegovim članovima omogućila da odrede svoje stajalište o trendovima i kretanjima na europskom tržištu osiguranja i potencijalnom sistemskom riziku te kako bi im pomogla u pripremi zajedničkih rasprava IAIS-a.

Tijekom 2021. EIOPA je također provela testiranje otpornosti na stres uz scenarij produljenje situacije povezane s bolesti COVID-19 u okruženju s nižim kamatnim stopama u duljem razdoblju. Unatoč ozbiljnim gospodarskim i financijskim posljedicama pandemije bolesti COVID-19, europska industrija osiguranja ušla je u testiranje otpornosti na stres s visokom razinom kapitalizacije. Ovaj robusni zaštitni sloj omogućio je sudionicima da ublaže šok povezan s nepovoljnim scenarijem. Rezultati su pokazali i da glavne ranjivosti sektora proizlaze iz šokova na tržištu, kao i da industrija osiguranja ima na raspolaganju alate za suočavanje s nepovoljnim tržišnim i gospodarskim učincima. Osim toga, mjere dugoročnih jamstava pomogle su ublažiti dio ozbiljnih, ali vjerojatnih šokova. Unatoč tome, testiranje otpornosti na stres otkrilo je i da se dio tržišta još uvelike oslanja na prijelazne mjere. Likvidnosna pozicija sudionika nije pokazala slabosti.

MEĐUSEKTORSKE TEME

EIOPA je nastavila sa svojim radom u području održivog financiranja. EIOPA-e je svoj rad usmjerila na ključna pitanja rizika povezanih s klimatskim promjenama za sektor osiguranja i nastavila poticati osiguravatelje da ispunja-

vaju svoju ulogu omogućavanja ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe tim promjenama. EIOPA je nastavila posvećivati veliku pozornost nedostatnoj osiguratelnoj zaštiti kojom se mjeri razlika između onoga što je osigurano i potencijalnih ekonomskih gubitaka. EIOPA je predložila metodološke korake kojima se podupire potreba za formalizacijom pristupa u svrhu redovite ponovne procjene i ponovne kalibracije parametara za modul rizika od prirodnih katastrofa standardne formule iz direktive Solventnost II. EIOPA i osoblje ESB-a objavili su tematski članak u Izvješću o financijskoj stabilnosti EIOPA-e o klimatskim promjenama, katastrofama i makroekonomskim koristima osiguranja. Osim toga, EIOPA je objavila dokument o mjerama za poboljšavanje mogućnosti osiguranja rizika od prekida poslovanja u kontekstu pandemije i dostavila Europskoj komisiji svoje tehničke savjete o ključnim pokazateljima uspješnosti na temelju Uredbe o taksonomiji. U širem smislu, EIOPA je podržala Program održivog financiranja Europske komisije.

EIOPA nastavlja pomno pratiti sve veću upotrebu podataka i digitalizaciju kako bi utvrdila načine za bolju zaštitu potrošača bez ometanja inovacija. Što se tiče digitalne otpornosti, EIOPA je usvojila i provela Smjernice o sigurnosti i upravljanju u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) i usredotočila se na pripremu tehničkog rada potrebnog za zakonodavni prijedlog o aktu o digitalnoj operativnoj otpornosti (DORA). EIOPA je objavila

svoju Strategiju digitalne transformacije kako bi osigurala sustavan, uravnotežen i cjelovit pristup tehnološkoj transformaciji europskih tržišta osiguranja i mirovina i njihovu nadzoru koji je u tijeku. Zajedno s drugim europskim nadzornim tijelima radila je na završnom izvješću kojim se odgovara na poziv Europske komisije za davanje savjeta o digitalnim financijama i srodnim pitanjima.

EIOPA je nastavila svoj angažman u savjetodavnoj Stručnoj skupini za digitalnu etiku u osiguranju i predsjedala je Europskim forumom centara za poticanje inovacija (EFIF).

UČINKOVITO I DJELOTVORNO IZVRŠAVANJE ZADAĆA

EIOPA je tijekom 2021. u okviru produljenja konteksta rada na daljinu povezanog s bolesti COVID-19 nastavila poslovati kao djelotvorna i učinkovita organizacija, tražeći istodobno dodatna rješenja s ciljem poboljšanja svojih administrativnih postupaka. U području raznolikosti i uključenosti EIOPA je donijela svoju strategiju za raznolikost i uključenost te podroban akcijski plan kojim se podupire vizija EIOPA-e da bude vjerodostojno nadzorno tijelo koje stremiti postići više samog od osiguravanja usklađenosti s pravilima o nediskriminaciji i jednakosti.

KONTAKT S EU-OM

Osobno

U cijeloj Europskoj uniji postoje stotine informacijskih centara *Europe Direct*. Adresu najbližeg centra možete pronaći na: https://europa.eu/european-union/contact_hr

Telefonom ili e-poštom

Europe Direct je služba koja odgovara na vaša pitanja o Europskoj uniji. Možete im se obratiti:

- na besplatni telefonski broj: 00 800 6 7 8 9 10 11 (neki operateri naplaćuju te pozive),
- na broj: +32 22999696 ili
- e-poštom preko: https://europa.eu/european-union/contact_hr

TRAŽENJE INFORMACIJA O EU-U

Na internetu

Informacije o Europskoj uniji na svim službenim jezicima EU-a dostupne su na internetskim stranicama Europa: https://europa.eu/european-union/index_hr

Publikacije EU-a

Besplatne publikacije EU-a i publikacije EU-a koje se plaćaju možete preuzeti ili naručiti preko internetske stranice: <https://op.europa.eu/hr/publications>. Za više primjeraka besplatnih publikacija obratite se službi Europe Direct ili najbližemu informacijskom centru (vidjeti https://europa.eu/european-union/contact_hr).

Zakonodavstvo EU-a i povezani dokumenti

Za pristup pravnim informacijama iz EU-a, uključujući cjelokupno zakonodavstvo EU-a od 1952. na svim službenim jezičnim verzijama, posjetite internetske stranice EUR-Lexa: <http://eur-lex.europa.eu>

Otvoreni podatci iz EU-a

Portal otvorenih podataka EU-a (<http://data.europa.eu/euodp/hr>) omogućuje pristup podatkovnim zbirkama iz EU-a. Podatci se mogu besplatno preuzimati i ponovno uporabiti u komercijalne i nekomercijalne svrhe.

**EUROPEAN INSURANCE AND
OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY**

Westhafenplatz 1,
60327 Frankfurt am Main, Germany

Ured za publikacije
Europske unije